

Приказната од типот "си била една земја, зад седум мориња, зад седум гори" би била убава и идеална доколку некој не ја "зафркне" работата или намерно произведува "ујдурми" за да профитира на проектот за изработка на нови документи за лична идентификација во Република Македонија.

■ Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

Ако Република Македонија, односно нејзините граѓани се спречени од страна на Европската унија физички да влезат во царс-

сијата, која ги откачи понудувачите и им даде "двојка", затоа што наводно не ги исполнувале условите од конкурсот. На поправниот испит, владината Комисија за жалби по јавните набавки на РМ, беа прифатени нивните забелешки и ја продолжија трката за

ТАПИЈАТА ЗА СТРАНСТВО Е ФАТЕНА ВО "МАТНА ЗДЕЛКА"

твото на соништата, тогаш македонската полиција реши да ни подготви модерна "дозвола" за пристап до европското цинично семејство. Имено, Министерството за внатрешни работи ја приврши комплетната процедура за избор на понудувач, кој ќе нè приближи до светските стандарди за изработка на документи за лична идентификација.

На тој начин, целиот наш "багаж", од име и презиме, фотографија, на која ни се забележува "суратот", до отпечатокот на прстите и коефициентот на интелигенцијата, ќе се најде спакуван во информатичкиот чип, кој ќе биде сместен на новиот македонски пасош.

Навистина, оваа приказна од типот "си била една земја, зад седум мориња, зад седум гори" би била убава и идеална, доколку некој не ја "зафркне" работата или намерно произведува шпекулации за да го урне дигнитетот на МВР, но и на Комисијата за спроведување на ограничениот конкурс за изработка на новите документи за лична идентификација. Станува збор за сериозен и скап проект, кој од почетокот на објавувањето на конкурсот го следи проектство. Во првата фаза од ограничениот конкурс, неколку фирми ја обжалија првостепената одлука на Коми-

изработка на документите за идентификација. Но, и по завршувањето на втората фаза, во изгледа, дека има непримостливи проблеми. Во ваква ситуација некој ќе спомне, кој губи има право да плаче и да се жали, меѓутоа "местењата или мешетарењата со Конкурсот", се традиционална болка на македонската политичка сцена.

РЕДОСЛЕД И КРИТЕРИУМИ

"Гисек и Девриент" од Германија е фирмата која, од петте кои влегле во потесниот избор, е избрана како најповолен понудувач на системот за изработка на нови лични документи за идентификација. Изборот бил направен врз основа на најдобри понудени услови за технички квалитет, цена, начин на плаќање и сервис", истакна претседателот на Комисијата за спроведување на набавката, Живко Темелковски.

Според него, сите седум членови на Комисијата при МВР, во која членуваат и двајца надворешни членови, го потпишале Извештајот за избран најповолен понудувач, по што министерот за внатрешни работи Љубомир Михајловски - Џанго го потпишал решението за избор. Меѓутоа, како што додаде Темелковски,

изборот не е конечен, бидејќи сè додека не заврши жалбената постапка процедурата не е завршена, а дури по неа ќе бидат дадени повеќе детали и податоци за изгледот на новите лични документи.

"Петте фирми, заедно со добитникот, ги исполнуваа сите услови да го добијат тендерот. За тоа кој ќе биде најповолен одлучуваа бодовите по четирите основни критериуми, но и седум поткритериуми. Останатите четири фирми имаат рок од седум дена за да поднесат жалба, која ќе биде проследена до Комисијата за жалби по јавни набавки при Владата на РМ. Дури по завршувањето на оваа постапка изборот ќе може да се смета за дефинитивен", изјави Темелковски, потенцирајќи дека целата постапка се одвивала транспарентно, со еднаков и неселективен третман кон сите понудувачи.

Фирмата "Гисек и Девриент" за овој систем понудила цена од 23.450.000 евра, што е втора најповолна понудена цена, но во изборот Комисијата не се водела само по овој критериум, туку од сите понудени услови. Оваа фирма понудила, дала рок за плаќање од 11 години, но и побарала аванс од 20 отсто, што според претседателот на Комисијата, Живко Темелковски, е во согласност со Законот за јавни набавки.

Од аспект на техничките карактеристики, се водело сметка да се исполнат три основни критериуми, кои ќе гарантираат целосна заштита и отстранување на можноста за фалсификување.

"Сите понудувачи ги исполнуваа трите критериуми на квалитет, кои беа предуслов да се влезе во потесниот избор. Тоа се поликарбонатска страна за внесување на податоците, можност тие да бидат вградени на неа со ласерска енгравирачка технологија, која во моментот е најсофистицирана, како и вградување на биометриски податоци во патната исправа", потенцира Емилио Фришчиќ, член на Комисијата.

Петте фирми биле избрани од вкупно пријавени 12, кои се квалификувале за учество на меѓународниот тендер распишан за оваа набавка. Во првиот дел две не доставиле понуди, пет понудиле цени повисоки од вкупно расположливите средства за оваа намена, а една имала некомплетна документација.

Според Фришчиќ, "Гисек и Девриент" е фирма со 150-годишно искуство со возачки дозволи, лични карти, а во последниве десеттина години и стручна за т.н. радиофреквенциска технологија за вградување биометриски податоци во патните исправи.

Во потесниот избор, пок-

рај "Гисек и Девриент" влегле и фирмите "Институтото полиграфико" од Италија, второгранира, "Сименс бизнис сервисис" од Австрија, "Франсоа Шарл Обертур" од Франција и "Канадијан банкнуо компани" од Канада.

ДВЕ ФАЗИ

Според истите извори, постапката на Комисијата за јавна набавка за систем на издавање нови документи за личната регистрација на граѓаните на РМ е во согласност со политиката на Владата на РМ за хармонизација на нашето законодавство со легислативата на ЕУ. МВР треба да ги имплементира процедурите за издавање документи за лична идентификација, а и да ги прифати регулативите на ЕУ и препораките на меѓународните организации за стандардизација на документите. Проектот за нови документи за лична идентифика-

Ова е втор ваков проект кој последниве пет години фрла сенка врз процесот. Имено, претходно МВР склучи договор со "Хјулит Пакард" за изработка на новите документи за лична документација, но подоцна тој беше раскинат со доаѓањето на власт на оваа владејачка гарнитурa. Тој проект тежеше околу 40 милиони евра, а од него останасамокмпутерската опрема во вредност од 1,5 милион евра, која сега моментно лежи (скапува) во царинските складишта на "Фершпед", кои треба МВР да ги повлече и да ги користи за своја употреба.

ција се состои од два елемента, систем на добивање податоци и персонализација на документите за идентификација, кој треба да биде проширлив, надградлив и модуларен, а и со дизајн, производство за можност за долгорочна набавка на бланко документите.

Во врска со ова, на 20 мај 2004 година, министерот за внатрешни работи донел решение за јавна набавка на систем за издавање нови документи за лична идентификација на граѓаните на РМ. Спо-

ред ова решение, била формирана Комисија, која на 10 јуни 2004 година, во "Службен весник на РМ" и во службеното гласило на ООН, објавила меѓународен ограничен повик за набавка на систем за издавање нови лични документи. Оваа постапка била спроведена во две фази, во рамките на првата фаза се работело на утврдување на подобноста на понудувачите, како и можни носители на оваа набавка. Потоа, од страна на 25 понудувачи била подигната тендерска документација, а подоцна од 19 понудувачи била доставена документација, која Комисијата за спроведување на ограничениот повик по тримесечно работење донела список на економски, финансиски и технолошки способни кандидати. Врз основа на тој список, министерот за внатрешни работи донел решение за понудувачите, до кои требало да се достави писмена покана за доставување понуди. Пет понудувачи поднеле жалба на ова решение на министерот, а второстепената комисија ги прифатила жалбите на понудувачите, така што 12 фирми се квалификуваа за учество во втората фаза од конкурсот. Во мај годинава Комисијата за спроведување на ограничениот повик поднела писмена покана до 12-те понудувачи за доставување на нивните понуди.

До 13 јули годинава понудувачите имале право да поставуваат прашања во врска со условите од конкурсот, а сходно на тоа и да добиваат одговори на одредени делови од тендерската документација. Од 12 понудувачи 10 поднеле понуди.

Согласно Законот за јавни набавки, член 47, Комисијата ја проучувала нивната солвентност, во поглед на валидноста на документацијата, потоа исправност и прифатливост на понудите. Одредени понуди, кои биле над износот на средства кои се планирани за оваа набавка со решението на министерот за внатрешни работи, биле одбиени како неприфатливи. Тоа биле понудите на понудувачите "Бундесбукереј" од Германија, "Цетис" од Словенија, "Интраком" од Грција, една фирма од Швај-

царија итн. Овие понудувачи поднеле приговори, кои Комисијата за жалби по јавни набавки на РМ ги одбила како неосновани. Понудувачот "Сежен" од Франција, кој на самото отворање на понудите немал комплетна документација, бил исклучен поради некомплетност на документите. Во натамошниот дел од постапката останале пет понудувачи, а тоа се "Канадијан банкнуо компани" - Канада, "Франсоа Шарл Обертур" - Франција, "Гисек и Девриент" - Германија, "Институтото полиграфико" - Италија и "Сименс бизнис сервисис" - Австрија. Според Комисијата, овие пет понудувачи ги исполнувале сите услови кои биле барани со тендерската документација за втората фаза од овој ограничен повик и во писмената покана за доставување понуда. Согласно поканата од решението за оваа набавка и условите кои биле во тендерската документација, станува збор за четири критериуми: за квалитет се бодувало до 45 бода, за цена 40 бода, начин на плаќање 8 бода и постпродажен сервис и одржување 7 бода.

"Предизвик беше да се испита тендерската документација, која се однесува на заштита на документите. Но, пред тоа да се направи беа проучени сите европски и светски искуства во однос на квалитетот на изработката на пасоши, лични карти, дозволи и сè она што претставува предмет на набавка за МВР", изјави Емилио Фришчиќ, член на Комисијата на МВР.

Според него, техничката спецификација, која била изработена од страна на експертскиот тим, била резултат на тие искусвени проучувања и сè она што го има во правниот сообраќај во земјите во ЕУ и светот во однос на оваа проблематика.

"Техничката спецификација бараше комплексен интердисциплинарен пристап, а беа вклучени повеќе технички лица од повеќе категории, експерти во делот на информатика и стручњаци за технологија, изработка итн. На крај дојдовме до техничка спецификација, која во глобала може да ја поделам на три елемента, кои се сосема реле-

вантни, или битни како круцијални во однос на истата, а тоа се следниве: прво, нашите идни патни исправи мора да бидат персонализирани на поликарбонатна страна, но тука напоменувам поликарбонатна страна која е адекватна или сообразна за ласерско ен-гравирање. Вториот елемент е ласерската ен-гравирачка технологија, која во овој момент е најсофистицирана, во Европа и во светот за разлика од другите технологии, кои постојат на пазарот и трета работа е што во самиот поликарбонат, во патната исправа, имаме трет елемент кој е познат како "радиофреквентен идентификуејшн технологија или внесување биометриски податоци во самата патна исправа", нагласува Фришчиќ.

МНОГУ ЗАБЕЛЕШКИ!

Првичните реакции на понудувачите кои го изгубија тендерот за изработка на новите македонски пасоши се дека ќе се жалат на изборот на германската "Гисек и Девриент". Тие имаат многубројни забелешки, меѓу кои најспорен е полиестерот, кој како материјал бил наведен дека ќе се употребува за изработка на пасошот. Според неофицијални информации, тоа било во спротивност со критериумите од конкурсот, каде се потенцира дека пасошите мораат да бидат изработени од поликарбонат, кој многу тешко се фалсификува, но со себе носи и поголема цена на чинење на изработката на документите за лична документација. Поради оваа "матна работа", постои опасност целиот конкурс да биде поништен, доколку се валидни забелешките на одбиените понудувачи. Тие нагласуваат дека на страниците 142 и 143 од тендерското барање за материјал се наведува само поликарбонатот како основа за изработка на документите, а не некоја друга материја. Токму тука лежи зајакот за бројните сомневања, кој ги дополнува и струвањата од првата фаза од конкурсот, каде не беа наведени дозволените средства за овој скапоцен проект, кој државата би требало да ја чини околу 30 милиони евра.